

PwC
Suomi

PwC Suomi lukuina

2020

1 200
asiantuntijaa

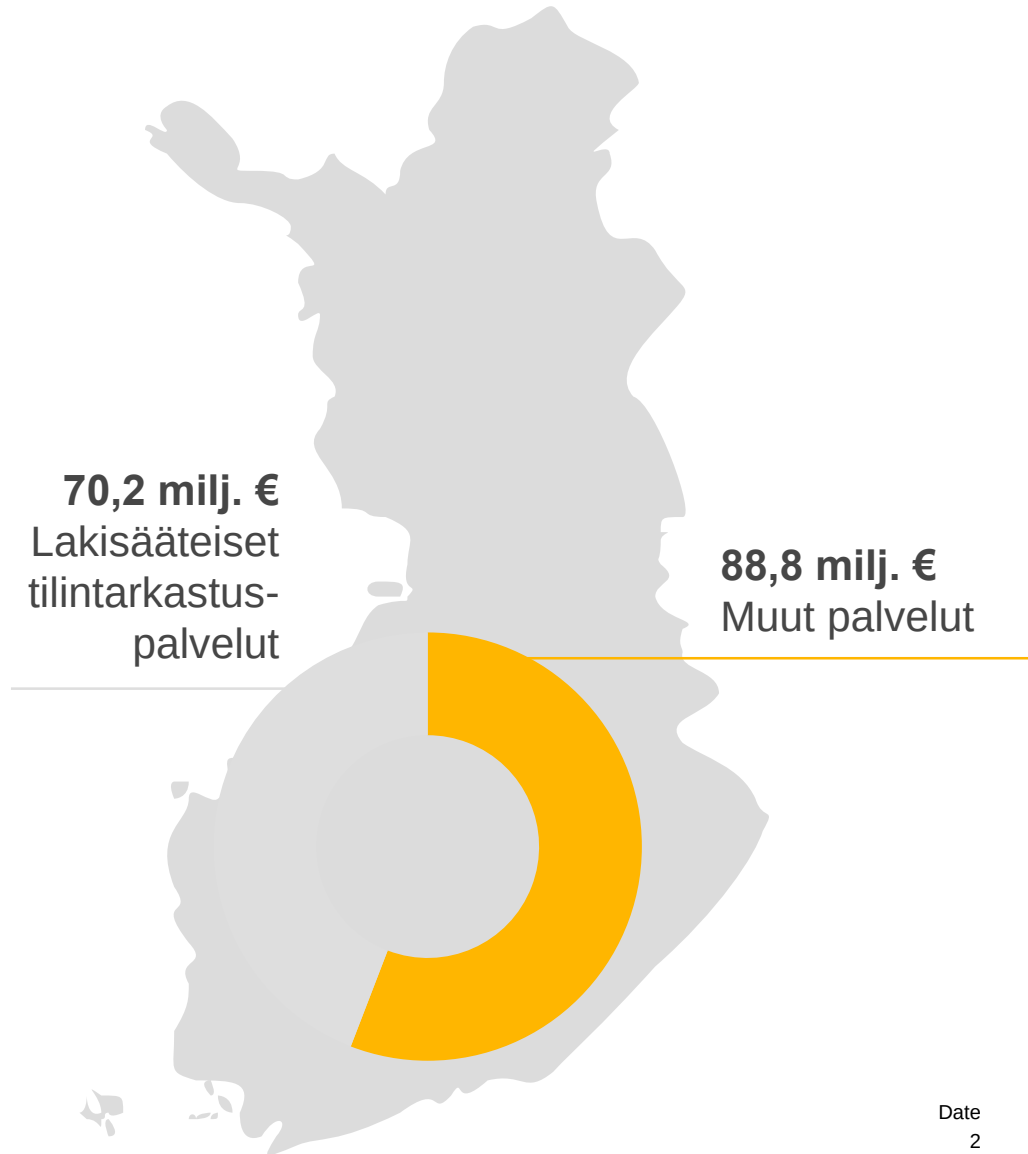
159 milj.€
liikevaihto

53/47 %
naisia/miehiä

13
toimistoa

Tarkoituksemme
on rakentaa yhteiskuntaan
luottamusta ja ratkaista
merkittäviä ongelmia.

Palvelualueemme

- Lakipalvelut
- Liikkeenjohdon konsultointi
- Riskienhallinta ja varmennuspalvelut
- Taloushallinnon palvelut
- Tilintarkastus
- Veroneuvonta
- Yritysjärjestelyt

Esimerkkejä osaamisestamme:

- Data-analytiikka
- IFRS-raportointi
- Kansainvälistyminen
- Omistajastrategia
- Operatiivisen toiminnan tehostaminen
- Pääomamarkkinatransaktiot
- Strategia – Strategy&
- Taloushallinnon kehittäminen
- Teknologia ja digitaalisuus
- Turvallisuus ja tietosuoja
- Yritysvastuu

PwC:n Non Profit –toimialaryhmä

PwC:llä toimii yhdistyksiin ja säätiöihin erikoistunut asiantuntijaryhmä, johon kuuluu tilintarkastajia, veroasiantuntijoita, yhteisölainsäädännön asiantuntijoita sekä taloushallinnon konsultteja.

Toimialaryhmä julkaisee vuosittain neljä sähköistä Non-profit-infoa. Infot sisältävät ajankohtaisia yhdistys- ja säätiökenttään liittyviä asiantuntijakatsauksia.

Lisäksi toimialaryhmä järjestää suosittuja ajankohtaistilaisuuksia asiakkaillemme. Toimialaryhmä tukee myös asiakastiimejä ja asiakkaan edustajia yhdistysten ja säätiöiden erityiskysymyksissä.

<https://www.pwc.fi/fi/toimialat/yhdistykset-ja-saatiot.html> (sisältää mm. linkin Non-profit-infon tilaukseen)

Arvomme ja tapamme toimia

Työskennellessämme yhdessä asiakkaidemme ja kollegoidemme kanssa, toimimme seuraavien arvojen mukaisesti:

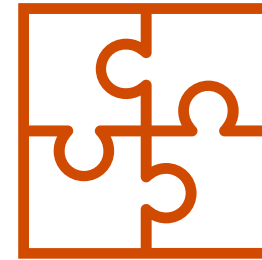
Toimi
suoraselkäisesti

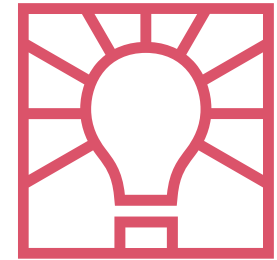
Vaikuta

Välitä

Tee
yhteistyötä

Haasta
ajattelusi

Varainhankintaa harjoittavien säätiöiden ja yhdistysten hyvästä hallintotavasta

Milla Kokko-Lehtinen, Senior Manager, PwC

Sisällys

1. Ohjeita hyvään hallintoon sisällys
2. Perustaminen
3. Säännöt
4. Yhdistyksen vuosikokous ja Hallinto
5. Riskienhallinta ja Avoin tiedottaminen
6. Sisäinen valvonta ja Tilintarkastus

Ohjeita hyvään
hallintoon sisältö

Ohjeita hyvään hallintoon sisältö

- Hyvän hallinnon ohjeet on tarkoitettu yhdistyksille ja säätiöille, joille varainhankinta on tärkeää yhteisön tavoitteiden toteutumisen kannalta.
- Ohjeiden tarkoitus on antaa yhteisöille valmiudet täyttää toiminnassaan hyvän hallintotavan vaatimukset.
- Hyvään hallinnon ohjeistus on tiivistelmä hyvin laajasta kokonaisuudesta ja lukijoita kannustetaan perehtymään myös relevanttiin lainsäädäntöön ja viranomaisohjeistukseen päätöksenteon tukena.
- Hyvä hallinto ja avoin raportointi osoittavat, että keräyksen suorittava taho on luotettava kumppani ja tekee keräysvaroilla sen, mitä on luvannut.

1. Perustaminen
2. Säännöt
3. Vuosikokous
4. Hallinto
(hallituksen kokoonpano ja tehokas toiminta, esteellisyys, vastuu, erottaminen, muut toimielimet, lähipiiri)
5. Riskienhallinta
6. Avoin tiedottaminen
7. Eturistiriidat
8. Sisäinen valvonta
9. Tilintarkastus
10. Verotus

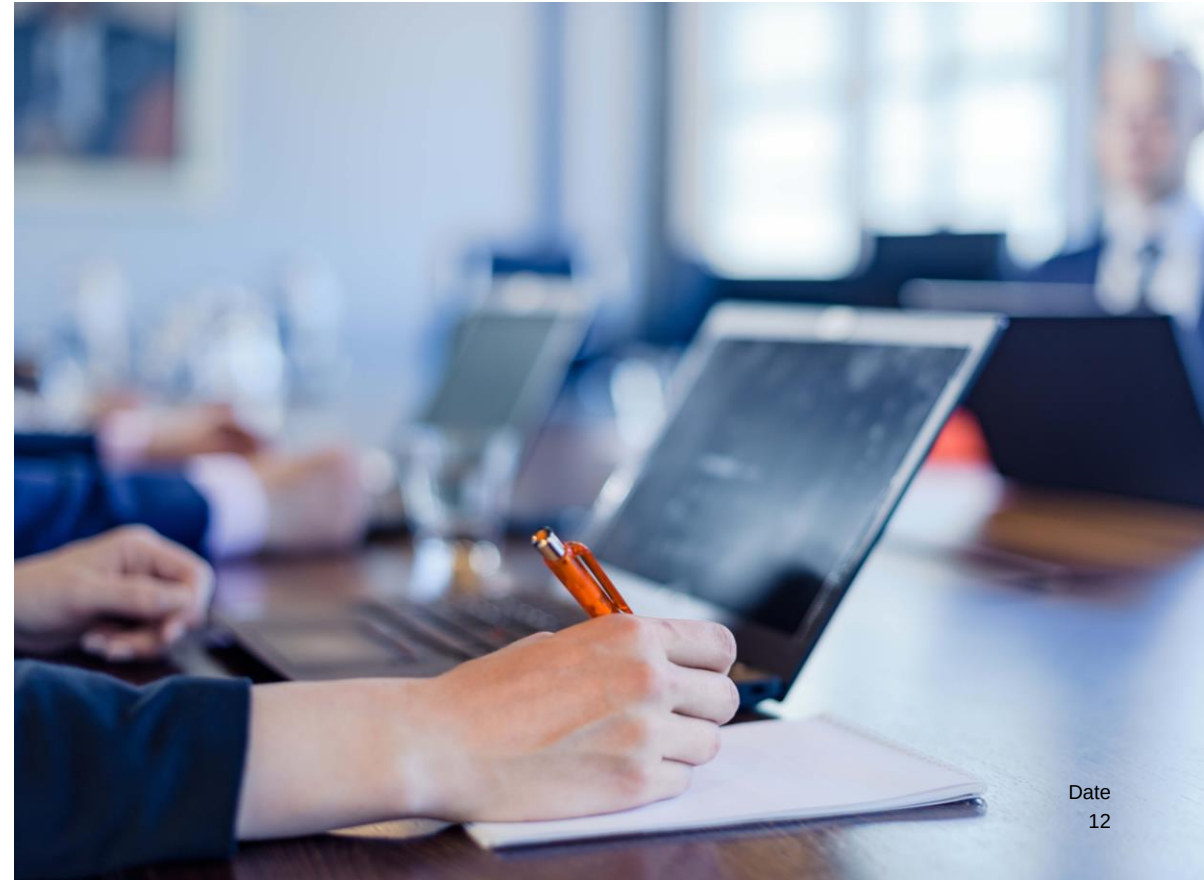

2

Säätöön ja
yhdistyksen keskeiset
piirteet,
muodostuminen

Säätiön ja yhdistyksen keskeiset piirteet, muodostuminen

- Yhdistyksen muodostavat sen jäsenet.
- Yhdistyksessä keskeistä ovat jäsenten oikeudet ja velvollisuudet.
- Yhdistyksen jäsenet käyttävät yhdistyksessä ylintä päätösvaltaa.
- Säätiö muodostuu hyödylliseen tarkoitukseen määrätystä varallisuusmassasta.
- Säätiössä keskeistä on varallisuuden hallinnointi ja varojen käyttö säätiön säännöissä määrättyyn hyödylliseen käyttötarkoitukseen.
- Koska säätiöllä ei ole omistajia tai jäseniä, on säätiöiden valvontaa tehostettu säätiölaissa asettamalla valvontavastuu PRH:lle.
- Molempia hallinnoi hallitus.

3

Perustaminen
Säännöt

Perustaminen

Säännöt

Säätiö perustetaan perustamiskirjalla (tai testamentilla). Yhdistys perustetaan perustamiskirjalla. Molemmat syntyvät rekisteröinnillä Patentti- ja rekisterihallituksen rekisteriin.

- Rekisteröintiin ei vaadita lupaa.
- Rekisteröinnin myötä säätiö/yhdistys voi saada nimiinsä oikeuksia ja velvollisuuksia.

Säännöillä on tärkeä merkitys säätiön/yhdistyksen toiminnan kannalta.

Säätiön/yhdistyksen tarkoitusta koskeva sääntömääräys on erityisen tärkeä.

- Tarkoitus määrittää muun muassa sen, millaista toimintaa säätiö/yhdistys voi harjoittaa ja mihin toimintaan sen varat voidaan käyttää.
- Sallittua on ainoastaan sellainen toiminta, joka edistää säännöissä määrätyn säätiön/yhdistyksen tarkoituksen saavuttamista.
- Säätiön/yhdistyksen tarkoitus määrittää myös hallituksen toimivallan rajat eli sen missä asioissa säätiötä/yhdistystä edustavalla henkilöllä on oikeus toimia säätiön/yhdistyksen puolesta.

Sääntöjen noudattamista on seurattava jatkuvasti, ja hallituksen jäsenten ohella myös yhdistyksen jäsenten on hyvä lukea yhdistyksen säännöt aika ajoin.

4

Yhdistyksen
vuosikokous
Hallinto

Yhdistyksen vuosikokous

- Yhdistyksessä ylin päätösvalta kuuluu sen jäsenille.
- Yhdistyksessä jäsenet käyttävät päätösvaltaansa vuosikokouksessa. Yhdistyslaissa on lueteltu vuosikokouksessa päätettävät asiat; esim. hallituksen jäsenten valitseminen sekä päätös sääntöjen muuttamisesta.
- Yhdistyksen jäsen voi osallistua yhdistyksen jäsenkokoukseen paitsi olemalla henkilökohtaisesti läsnä myös postitse tai teknisen apuvälineen avulla.
 - Mikäli etäosallistuminen halutaan sallia, tulee siitä olla määrätty yhdistyksen säännöissä.
 - Lisäksi yhdistyksen kokouksen tulee hyväksyä äänestys- ja vaalijärjestys, johon on otettava tarvittavat äänestystä ja vaalia koskevat yhdistyslakia ja yhdistyksen sääntöjä täydentävät määräykset.
 - Yhdistyksen jäsenillä on kuitenkin aina oltava mahdollisuus osallistua kokoukseen henkilökohtaisesti kokouspaikalle saapumalla eli fyysinen kokouspaikka tulee aina olla etäkokouksen lisäksi.
- Huom! Nyt voimassaoleva väliaikaislainsäädäntö 30.6.2021 saakka

Hallinto; hallituksen jäsenet

- Säätiöllä/yhdistyksellä on oltava hallitus, joka huolehtii sen hallinnosta sekä ohjaa ja valvoo sen toimintaa sekä toiminnan asianmukaista järjestämistä ja muutoinkin hoitaa säätiön/yhdistyksen asioita. Hallitus myös edustaa säätiötä/yhdistystä.
- Hallitusta asetettaessa on pyrittävä siihen, että hallituksen jäsenillä on tehtävässä vaadittavat taidot, kyvyt ja tuntemus säätiön/yhdistyksen asioista ja yhteisön toimialasta sekä riittävästi aikaa hoitaa hallituksen jäsenen tehtävää.

- Hallituksen jäsenillä on velvollisuus huolellisesti toimien edistää säätiön/yhdistyksen etua.
- Hallituksen jäsenen tulee osallistua aktiivisesti hallituksen työskentelyyn.
 - Hallituksen jäsenen on tehtävänsä hoitamiseksi saatava riittävästi ja tasavertaisesti tietoja säätiön/yhdistyksen toiminnasta.
 - Hallituksen jäsenellä voidaan katsoa myös olevan velvollisuus edellyttää, että hän saa riittävät ja ymmärrettävät tiedot päätöksenteon tueksi.
- Kokouksessa laadittavasta pöytäkirjasta on tärkeää voida jälkikäteen tarkastaa tehdyt päätökset sekä osoittaa, että päätös perustuu huolelliseen harkintaan.

Hallinto; esteellisyys

- Säätiön/yhdistyksen hallituksen jäsen ei saa osallistua päätöksentekoon
 - häntä itseään koskevasta asiasta päätettäessä eikä
 - hänen ja säätiön/yhdistyksen välistä sopimusta koskevan tai muun sellaisen asian käsittelyyn, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa säätiön/yhdistyksen edun kanssa.
- Säätiön hallituksen jäsen on lisäksi esteellinen osallistumaan omaa lähipiiriä koskevan vastikkeettoman edun käsittelemistä koskevaan päätökseen.
- Yhdistyksen hallituksen jäsen tai muu, jolle on uskottu yhdistyksen hallintoon kuuluva tehtävä, ei saa äänestää päätettäessä tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valitsemisesta tai erottamisesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta taikka vastuuvapauden myöntämisestä, kun asia koskee hallintoa, josta hän on vastuussa.
- Säätiön/yhdistyksen jäsenen on toimittava lojaalisti säätiötä/yhdistystä kohtaan ja toimittava aina säätiön/yhdistyksen edun ja tarkoituksen mukaisesti. Hallituksen jäsen ei edusta koskaan esim. hänet mahdollisesti nimittänyttä taustaorganisaatiota vaan säätiön/yhdistyksen hallituksessa hallituksen jäsen ajaa aina kyseisen säätiön/yhdistyksen etua.
- Säätiön/yhdistyksessä hallituksen jäsen voi joutua säätiö- ja yhdistyslain mukaiseen vahingonkorvausvastuuseen (tai jopa rikosoikeudelliseen vastuuseen), jos hän aiheuttaa vahinkoa huolimattomuudellaan tai rikkomalla lakia tai säätiön/yhdistyksen sääntöjä.

Hallinto; muut toimielimet, lähipiiri

- Säätiölain mukaan säätiön säännöissä voidaan määrätä, että säätiöllä voi olla toimitusjohtaja tai hallintoneuvosto.
 - Muista toimielimistä, joilla olisi säännöissä määrättyjä päätösvaltaa sisältäviä tehtäviä, ei voida määrätä.
- Säätiöllä tai yhdistyksellä voi olla muitakin kuin laissa mainittuja toimielimiä ja toimihenkilöitä.
 - Tällaisia ovat muun muassa toiminnanjohtaja, säätiön asiamies, valtuuskunta tai erilaiset jaostot ja valiokunnat.
 - Edellä mainitut tahot toimivat säätiön/yhdistyksen hallituksen valvonnassa ja vastuulla.
 - Hallitus ei voi delegoida sille kuuluvaa päätöksentekoa hallituksen valiokunnille. Siten esimerkiksi työvaliokunnan, raha-asiainvaliokunnan, tarkastusvaliokunnan tai sijoitustoiinkunnan tehtävänä on ennakkokäsitellä laajoja aihepiirejä ja tehdä ehdotuksia hallitukselle, mutta ei kuitenkaan tehdä päätöksiä hallituksen puolesta.
- Säätiölaissa on määrätty laajasta säätiön lähipiiriin kuuluvista tahoista. Säätiölain mukainen lähipiirin määritelmä on todella laaja ja huomattavasti laajempi kuin esim. kirjanpitokäytännön mukainen lähipiiri, joka koskee myös yhdistyksiä.
- Säätiön toiminnan tarkoituksena ei voi olla taloudellisen edun tuottaminen lähipiirille.
- Säätiölaki velvoittaa säätiön raportoimaan toimintakertomuksessa kaikki taloudelliset toimet lähipiirin kanssa.

Hallinto; muut toimielimet, lähipiiri

- Yhdistyksillä on velvollisuus raportoida lähipiiritapahtumista silloin kun kirjanpitoasetuksen vaatimukset täyttyvät.
 - Käytännössä tämä tarkoittaa tapahtumia, jotka ovat poikkeuksellisia eivätkä ole markkinaehtoisia.
- Yhdistyksen voi kuitenkin olla suositeltavaa raportoida lähipiiritapahtumista vapaaehtoisesti, vaikka pakkoa tähän ei olisikaan.
- Vastaavasti lähipiiritapahtumat on hyvä huomioda yhdistyksen päätöksenteossa vastaavasti kuin säätiötkin tekevät.

5

Riskienhallinta
Avoin tiedottaminen

Riskienhallinta

Avoim tiedottaminen

- Riskienhallinta kuuluu olennaisena osana säätiön/yhdistyksen hallituksen vastuulla olevaan säätiön/yhdistyksen asioiden huolelliseen hoitamiseen.
- Riskienhallinta on laaja kokonaisuus erilaisia menetelytapoja.
 - Yksinkertaistaen riskienhallinnan tarkoituksena voidaan todeta olevan toiminnan tarkoituksen toteutumisen vaarantavien tekijöiden identifiointi ja niiden menettelytapojen muodostaminen, joilla näihin riskitekijöihin vastataan.
- Erityisesti lahjoituksilla toimintaansa rahoittavat säätiöt/yhdistykset huomioivat usein päällimmäisenä riskinään maineriskin, jota voidaan hallita mm. hyvällä ja avoimella hallintotavalla sekä avoimella ja kattavalla raportoinnilla sidosryhmille ja suurelle yleisölle.
- Luotettava, avoin ja riittävä tiedottaminen on hyvän hallinnon edellytys.
 - Avoin tiedottaminen lisää säätiön/yhdistyksen toiminnan luotettavuutta.
 - Luotettava ja avoin kuva säätiöstä/yhdistyksestä on tärkeä toiminnan jatkuvuuden kannalta ja tukijoiden, rahoittajien sekä uusien jäsenten saamiseksi.
- Raportoinnin kehittämiseen hyvä työkalu on esimerkiksi PwC:n julkistama yhdistysten ja säätiöiden Hyvä raportointitapa, joka listaa 15 raportoinnissa huomioitavaa seikkaa (<https://www.pwc.fi/fi/julkaisut/tiedostot/hyva-raportointitapa.pdf>)

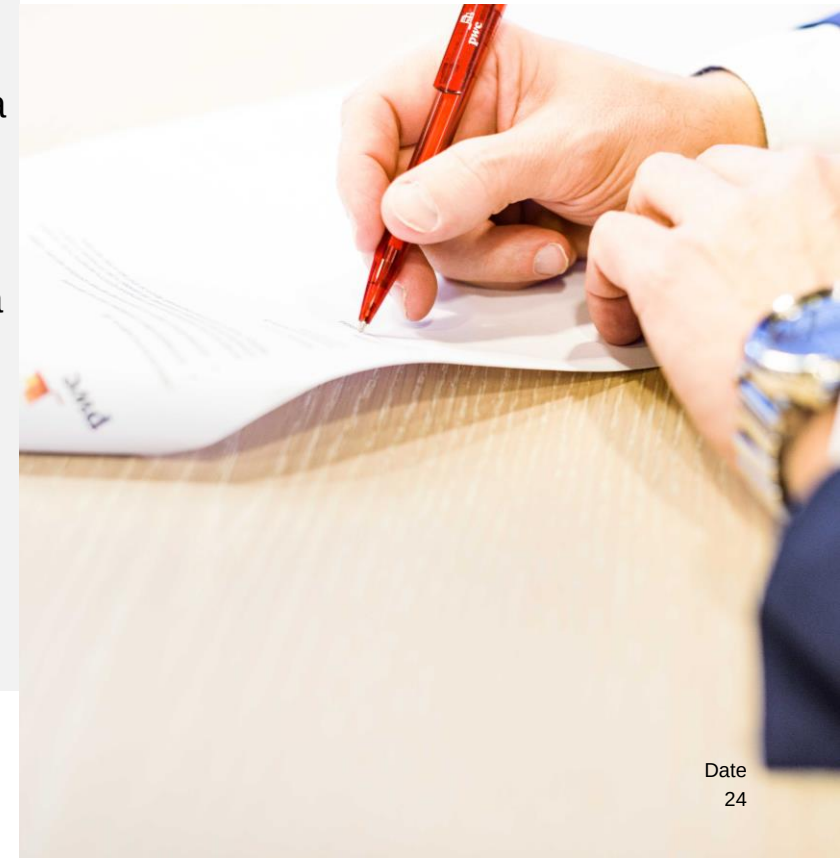
6

Sisäinen valvonta
Tilintarkastus

Sisäinen valvonta

Tilintarkastus

- Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan niitä menettelyjä, joilla varmistetaan, että säätiön/yhdistyksen toiminta on lainmukaista ja edistää sen tavoitteiden saavuttamista.
- Sisäinen tarkastus auttaa hallitusta toteuttamaan hallitukselle kuuluvaa valvontatehtävää.
- Säätiön/yhdistyksen toiminnan laadusta ja laajuudesta riippuu, miten sisäinen valvonta järjestetään.
- Myös riskienhallinta on osa säätiön/yhdistyksen sisäistä valvontaa. Toimivalla riskienhallinnalla voidaan havaita esimerkiksi säätiön/yhdistyksen rahoitukseen tai vastuukysymyksiin liittyvät riskit etukäteen ja turvata säätiön/yhdistyksen toiminnan jatkuminen niistä huolimatta.
- Tilintarkastuksesta yhdistyksen jäsenet saavat ulkopuolisen vahvistuksen siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän tiedon tilikauden tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä siitä, että toimintakertomus on laadittu lainsäädännön mukaisesti ja että se on johdonmukainen tilinpäätöksen kanssa.
- Tilintarkastajan on oltava riippumaton suhteessa säätiöön/yhdistykseen.
 - Tilintarkastaja ei saa olla sellainen henkilö, joka tai jonka lähiomainen on toimi- tai palvelussuhteessa säätiöön/yhdistykseen.
 - Tilintarkastajalle on laissa asetettu myös eräitä kelpoisuusehtoja.

Kiitos!

Milla Kokko-Lehtinen

Senior Manager
Legal

050 354 9687
milla.kokko-lehtinen@pwc.com

pwc.fi

This publication has been prepared for general guidance on matters of interest only, and does not constitute professional advice. You should not act upon the information contained in this publication without obtaining specific professional advice. No representation or warranty (express or implied) is given as to the accuracy or completeness of the information contained in this publication, and, to the extent permitted by law, PricewaterhouseCoopers Oy, its members, employees and agents do not accept or assume any liability, responsibility or duty of care for any consequences of you or anyone else acting, or refraining to act, in reliance on the information contained in this publication or for any decision based on it.

© 2021 PricewaterhouseCoopers Oy. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.